

V I E N Y B Ė

72 M. 37 N.

BROOKLYN, N. Y.

1958 M. RUGSEJO (SEPTEMBER) 19 D.

TEL. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Šis Vienybės numeris skiriamas Rochesterio lietuvių bendruomenei pavaizduoti.

Rochesteris, kaip ir visi kiti New Yorko valstybės miestai, palyginti, yra jaunas -- vos prieš 124 metus gavęs miesto teises.

Pramonei plečiantis, savaime suprantama, didėja miestas ir jo gyventojų skaičius. Šiandien Rochesteryje apie 450,000 gyventojų, iš kurių mūsų tautiečių, įskaitant čia gimusius ir naujai atvykusius, vargiai ar bebus daugiau kaip du tūkstančiai.

Faktas, kad iš 208 įvairių konfesijų bažnyčių, lietuviams tepriklauso viena, kuri šiais metais švenčia savo auksinį jubiliejų, rodo ne tik apytikrą Rochesterio lietuvių skaičių, bet taip pat apytikrią šios bendruomenės kūrimosi pradžią.

Nenuostabu, kad ir stambeny, labiau prasisiekusių versle lietuvių čia, palyginti, nedaug: Serelis, Mocejūnas, Kanapickas, Morkūnas ir dar pora kitų.

Bet Rochesteris, kur Eastman Kodak Kompanija gamina 90 nuošimčių Amerikos filmų, šiam, palyginti, nedideliame mūsų tautiečių skaičiui niekad nebuvo patėviu.

Nebuvo atstumti ir po antrojo pasaulinio karo atvykę tremtiniai, kurių čia, manoma, yra apie 500.

Nenuostabu, kad didelė dauguma buvusių tremtinių, turinčių savo namus ir automobilius, nebevedinami naujakuriais...

Beje, Rochesterio lietuvių -- senieji, naujieji ir net čia gimusieji -- gali didžiuotis savo tarpe turėdami keletą stambių talentų: Čia gyvena dailininkas Alfonsas Dargis, rašytojas Jurgis Jankus ir muzikas Zenonas Nomeika.

Nuo pat tremtinių atvykimo pradžios, Rochesteryje veikia lietuviškas radijo pusvalandis, meno būrelis ir tautinių šokėjų grupė.

Tai vis faktai, kurie aiškiai byloja apie Rochesterio lietuvių bendruomenės kūrybinę pastangą.

Zurnalistas Henrikas Zemelis savo straipsnio pabaigoje teisingai pastebi:

"Maža savo skaičiumi Rochesterio lietuvių kolonija dažnai neatsilieka nuo didžiųjų..."

ROCHESTERIO LIETUVIAI REIKALAUJA LIETUVAI LAISVĖS

JEI NESUSITARS VARŠUVOJE, DERĖSIS JUNGTTINĖSE TAUTOSE

Praėjusį pirmadienį Varšuvoje buvo atnaujintos diplomatinės derybos tarp Amerikos ir komunistinės Kinijos, kurios buvo nutrauktos praėjusiais metais po 73 posėdžių Genevoje. Jei anksčiau Šveicarijoje

Ne tik neatsilieka, bet ir dažnai pralenkia. Pavyzdžiui, Rochesterio lietuvių buvo geriau organizuoti tremtinių atsikvietimo ir jų įkurdinimo atžvilgiu. Nebūdami gausūs, jie tai laikė savo gyvybiniu reikalu.

Kaip ten bebūtų, neatrodė, kad mūsų tautiečiai, anksčiau ar vėliau įsikūrę šiame fotografijos reikmenų, optikos dalykų ir chirurgijos instrumentų pramonės centre, dabar jautysis likimo nuskriausti.

Nežinau kodėl, bet dabar aš prisimenu dainos žodžius, kuriuos prieš 20 metų Rochesterio lietuvių parapijos klebonas kun. J. Bakšys kartą taip nuoširdžiai dainavo:

"Pasėjau linelius ant pylimo dėl savo bernelio, dėl mylimo..."

buvo daugiau derėtasi dėl amerikiečių išlaisvinimo iš komunistų kačiūnų ir dėl kinų studentų "repatrijavimo" iš Amerikos į Kiniją, ši kartą derybose svarbiausią vietą užima Formozos konfliktas, jėskant būdu išspręsti jį taikiu keliu.

Prezidentas Eisenhoweris savo kalboje praėjusią savaitę apie Tolimųjų Rytų krizę pabrėžė du dalykus:

1. Nėbus jokio nuolaidžiavimo Kinijos komunistams.

2. Yra kiek vilties, kad susidariusiai krizei išspręsti bus pasirinktas verčiau derybų kelias, negu griebimasis jėgos.

Ryškindamas pirmąją mintį, prezidentas Eisenhoweris pirmiausiai pažūrėjo į dabartinį Quemoy ir Matsu salų bombardavimą istorinėje šviesoje. Jis nurodė, kad tai ne atsitiktinis puolimo atvejis, bet greičiau komunistų ambicingo ginkluoto užkariavimo plano dalis. Jei tas puolimo žygis pasisektų, tai Kinijos ir Sovietų komunistai dominuotų bent pusę vakarinės Ramiojo vandenyno srities, kuri dabar yra draugiškose rankose.

"Esant tokioms sąlygoms, sakė prezidentas, mes negalime eiti nuolaidžiavimo keliu".

Priminęs tragišką nuolaidžiavimo naciams politiką, kuri neapsaugojo pasaulį nuo karo, prez. Eisenhoweris išpėjo, kad tai ir vėl gali pasikartoti dabartiniu atveju, jeigu laisvę mylinčios demokratinės valstybės ir vėl būkštaudamos laikys nuleidusios rankas, tai tuo tarpu pajėgūs agresoriai naudoja ginkluotąją pajėgą užkariauti mažus ir silpnus.

"Todėl, sakė prezidentas, amerikiečių tauta yra pasiruošusi ginti principą, kad ginkluotoji jėga nebūtų panaudota agresijos tikslams."

Po to prezidentas Eisenhoweris pažvelgė į kitą paveikslą pusę.

"Yra daug gerėsnis kelias negu griebimasis jėgos skirtumams išspręsti, sakė jis, tai derybų kelias."

Kai rugsėjo 6 d. buvo gauta žinia, kad komunistinės Kinijos premjeras Chou-en-Lai linkęs pasitarimus atnaujinti, Amerika tuoj pasveikino tokią galimybę ir pavedė savo amba-

VIRŠUJE: Rochesterio lietuvių visuomenė organizuotai protestuoja prieš komunistų agresiją, tuo būdu reikalaudami Lietuvai laisvės. Priešaky žygiuoja Amerikos Lietuvių Tarybos Rochesterio skyriaus pirmininkas P. Norkeliūnas.

sadoriui Varšuvoje būti pasiruošusiam pradėti pasitarimus.

Reikšdamas viltį, kad pasitarimai galės būti sėkmingi, prezidentas pasakė, negalės tikėtis, kad Kinijos komunistai užsispyrusiai laikytųsi karinės agresijos kelio, kuris gręstų pasaulio taiką.

"Mes tikime, sakė prezidentas, kad diplomatija gali ir privalo surasti išeitį."

Paliėtęs Quemoy ir Matsu salas, prezidentas nurodė, kad yra priemonių, kurios užtikrintų, kad šios pakraščio salos nebūtų spygliu taikos žona.

Jei pasitarimai Varšuvoje ir nepasisektų, prezidentas reiškia viltį, kad dar liktų kitas derybų kelias, būtent Jungt. Tautų ribose.

"Dabartinė padėtis, sakė prezidentas, nors ir yra rimta, bet jokių būdu nėra beviltiška. Aš tikiu, kad nebus karo."

Bet kartu jis pabrėžė:

"Aš tikiu, kad pasipriešindamas agresijai jėga, pasirenku vienintelę poziciją, kuri yra suderinama su pasaulio taika".

Kaip aš skridau į Kaliforniją

Tas didelis milijoninis New Yorko miestas, kuriame vyksta dideli įvykiai, dideli darbai, kur gyvenimas verda dieną ir naktį, kur kas minutę vyksta įvairūs nuotykių, pakilus į erdvę, jis su visu savo turiniu liko toks mažas, kaip ir kiekviena, dar ką tik atrodžiusi labai dideliu ir svarbiu dalyku, kasdieninio gyvenimo smulkmena.

Nors lėktuvas pakilo saulėtą ir gražų rytą, bet aš nesirgau tuo "reise tieber", neturėjau mažiausio noro, paliekant žemėje visus mirtinguosius, kilti į dausas.

Kurį laiką maloniai skridom ir valgant pietus, galėjai jaustis tartum geram restorane sėdį. Su mano kaimyne, drąsia ir simpatiška studente, užsiėmė kalba. Tik staiga -- aii -- sukliko priekyje moteris, žvelgiu į langą... nei žemės nei baltų debesų, nei mėlyno dangaus, nei lėktuvo sparnų nebesimato. Tik tamsūs, tirti juodi dūmai aplink, tuo tarpu įsakymas diržus užsidėti

E. ČEKIENĖ

ir laikytis ramiai, nes audra būsimanti neilga. Tačiau bemažant lėktuvas ėmė kilnoti ir du keleiviai, nespėję prisitvirtinti, išvirto iš sėdynių.

Mano drąsioji kaimynė išbalo ir vis mane tik ramina: "Don't worry, don't worry". Dauguma keleivių tyli, vaikai klykia, o didžiausią paniką dvi vienos tautybės apie 60 metų amžiaus keleivės, kurios de- ja-

vo, rėkė ir blaškėsi neslėpdamos baimės. Lėktuvas vartosi, linguoja, krenta ir kyla, taip ir jauti, kaip visa savo jėga grumiasi su tamsia, tirsta ir galinga mase. Ar išlaikys, ar nugalės? -- klausia viens kito klaikūs ir siaubo apimti žvilgsniai.

O mane didžiausia baimė apėmė tada, kai zaibui nutvieskus, pamačiau per langą mano pusėj lėktuvo sparną, visą laiką buvusį lygiagrečiai

(Nukelta į 10 psl.)

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI MEDŽIAGAS SIUNTIMAMS Į LIETUVĄ, GAUNA 10% NUOLAIDĄ.

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti, koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas

Mūsų krautuveje gausite viską, kas tik reikalinga jūsų artimiesiems Tėvyneje pradžiuginti.

Vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur.

DORION MFG'S OUTLET STORES, INC.

148-09 Jamaica Avenue Jamaica 35, N.Y.
(išlipti Suthpin Blvd. Stotyje) Tel. AXtel 7-6082

SIUNTIMAI SIUNČIAMSI Į SOVIETŲ RUSIJĄ —

UKRAINĄ, LIETUVĄ, BALTODUJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS. Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Licensed by USSR)

135 West 14th Street, New York 11, N. Y.

Tel. CHelsea 3-2383

MUSŲ SKYRIAI:

116 East 7th St. New York City Tel. YU 2-0380	332 Fillmore Ave. Buffalo 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674	308 W. Fourth St. Boston 27, Mass. Tel. ANdrew 8-5040	182 Franklin Ave. Hartford, Conn. Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Rd.
Cleveland 13, Ohio
Tel. TOwer 1-1461

11330 Jos. Campau
Detroit 12, Mich.
Tel. TOwnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
Philadelphia 23, Pa.
Tel. WALnut 5-8878

Visais klausimais, ryšyje persiuntimo siuntinių Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atdžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkintų klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir drėšata pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų).

nas iš Knowlando rinkiminės akcijos vadovų adv. Earl Adams. Kalifornijos Lietuvių Dienę suorganizavo ir pravedė šv. Kazimiero Lietuvių parapija, vadovaujama kun. J. Kūdingio. Pagrindinę kalbą pasakė sen. Wm. F. Knowland, kalbėjo dar du kongresmenai -- G. McDonough ir E. Hiestand. Tikrai puikią meninę programą atliko solistė A. Stempuzienė, šv. Kazimiero parapijos choras vad. komp. Br. Budriūno ir tautinių šokių grupė vad. St. Fiedzińskiens. Šventėje dalyvavo virš 1,500 liet.

Kudirkos minėjimas.

LOS ANGELES, CAL. -- B keliolikos organizacijų atstovų sudarytas didžiuliam lietuviui dr. Vincui Kudirkai pagerbti Komitetas (jo 100-čio gimtadienio proga) rugsėjo 28 d. sekmadienį, 12 val. šv. Kazimiero parapijos salėje rengia Vinco Kudirkos garbės akademiją.

Visų pakraipų lietuviai kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

Bin pageidautina, kad atsilankytų priaugancioji lietuvių karta. (a)

* Japonija atmetė Sovietų kaltinimus, kad ji remianti agresiją Taiwano srityje. Sovietai įspėjo japonus, kad jie bus laikomi agresoriais, jei amerikiečiai panaudotų jų bombas puolimui prieš Kiniją.

HELEN POVILANSKIENE

Baras - Restoranas - Salė šeimyninėms pramogoms
158 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: Evergreen 4-9737

Lietuvių vadovaujama

Schuyler Savings & Loan Association

OF KEARNY, N. J.
įsteigta 1924 m.

24 Davis Avenue Kearny, N. J.

Telefonas WY 1-7260

Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 8 iki 8:30 v. v.

KAPITALAS \$1,700,000 MOKAMA 3%
Aprausca iki 10,000 dol.

TRAUN'S BAR RESTORANAS IR BARAS

AUGUST TRAUN, Savininkas

N. E. Cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas POplar 9-9352

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 SO. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON ST. PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

PASAULYJE

* Alžyro teroristai Prancūzijoje griebėsi padėginėjimų ir sprogdinimų. Paryžiuje jie bandė susprogdinti didžiausią dujų įmonę, kuri miestui tiekia degamasias dujas. Laimė gaisrininkams pavyko laiku gaisrą lokalizuoti. Gi pirmadienį miesto centro teroristai bandė nužudyti automobilu važiuojantį informacijos ministrą Soustelle. Per susišaudymą du teroristai buvo sužeisti, trečias pabėgo. Vienas iš praeivių gatvėje buvo nukautas. Alžyro sukilėlių komitetas skelbia, kad nutarė karą perkelti į Prancūziją. Šiuo metu Prancūzijoje dirba apie pusę milijono alžyriečių.

* Sovietų tyrinėtojai mano, kad mėnulio paviršius esąs dangtas storu dulkių sluoksniu, kuriame nugrimsiančios iš žemės paleistos raketos.

* Amerikos Balso direktorius Henry Loomis įsitikinęs, kaip rašo Washington Post, kad Sovietų valdomuose kraštuose visi žmonės supranta rusiškai, tad dėl tos priežasties esanti susiaurinta lietuvių, latvių ir estų radijo programos. Jų sąskaiton padidinta rusų programa.

* Šią savaitę New Yorke prasidėjusios Jungtinių Tautų visumos susirinkimo naujos sesijos pirmininku išrinktas libanietis Charles Malik.

* Vokietijos kancleris Adenaueris praėjusį sekmadienį aplankė Prancūzijos premjerą de Gaulle ir su juo turėjo ilgą pasitarimą. Išleistame komunikate sakoma, kad nežiūrint priešiško abiejų kraštų nusistatymo praeity, Vokietija ir Prancūzija, atrodo, gerai sugyvens ateity.

APAČIOJE: Populiariausi radijo valandėlės pranešėjai: (iš kairės) V. Zmuidzinai, P. Armonas, H. Zemelis ir A. Cieminis.

Rochesterio Lietuvių Meno Būrelis. Pirmoje eilėje: (iš kairės) Vl. Keiba, J. Vaičys, Regina Gaidytė, K. Mačiulis, Birutė Apanavičienė, Z. Šipaila. Antroje eilėje: O. Kemeklytė, dail. A. Dargis, A. Cieminis, O. Adomaitienė, J. Jurkus, B. Velminskas, Kleopatra Ruzgytė. Trečioje eilėje: St. Ilgūnas, R. Kiršteinai, M. Polinauskaitė, Vytautas Zmuidzinai, O. Norkienė, Br. Krokys, Vl. Malašauskas.

Atitaisymas

Pracitame Vienybės numeryje mūsų bendradarbio E. Zulučio straipsnyje "Vatikanas išbraukė Lietuvos vardą iš gyvųjų tautų sąrašo", praleistas vieno sakinio galas: "J. Matullonio melancholišką laišką iš pasaulinės Briuselio...". Tas sakinytis, išties, turėjo būti: "Kaip Vatikanas išbraukė Lietuvos vardą iš gyvųjų tautų sąrašo ir kokių milijonų pastangų reikia, kad atitaisyti tą nelemtą klaidą, skaitykite Tėv. Žiburių No. 26 (442) p. J. Matullonio melancholišką laišką iš pasaulinės Briuselio parodos."

PASKUTINIS DIVIDENDAS PAKELTAS IKI

3 1/4% metams

(3% reguliaraus ir 1/4% extra)

SKAIČIUOJAMAS METŲ KETVIRČIAIS

Taupyk Čia—Daugiau Uždirbsi—Nelauk!

**THE Kings County
SAVINGS BANK**

Incorporated 1860

2 PATOGIOS ĮSTAIGOS:

125 Broadway prie Bedford Avenue
509 Eastern Parkway prie Nostrand Ave.
Member Federal Insurance Corporation

DRAMOS MĖGĖJŲ BŪRELIS

A. M. CIEMINIS

Tai naujagimis tarp gausių ir senų Rochesterio lietuvių organizacijų. Nors jau dvejius metus vargsta naujagimio dalia, bet dar neišdrįsęs švęsti nė vieno gimtadienio. Nepagalvok, skaitytojai, kad Rochesterio anksčiau niekas scenos meno nepuoselėjo. Scenos meno mėgėjų buvo nuo pat pirmųjų ateivių dienų -- geras pusšimtis metų jau. Jų entuziazmą vaidinti niekas kitas negalėtų ryškiau patvirtinti, kaip tas faktas, kad 8' x 24' dydžio scenoje vaidinta Schillerio "Orleano Mergelė". Bet ir jų entuziazmą meteliai pakirto.

Naujieji ateiviai atsinešė naujos energijos, pasiryžimo "parodysime". Susitvėrė prie Ateitininčių kuopelės meno mėtėjų ratelis. Vėl nuo tos pat scenos (jei tokio dydžio paaukštinimą teisinga būtų vaidinti scena!) prabilo aktorius mėgėjas lūpomis lietuviškas žodis. Kelis metus buvo gyvas, bet kai iš Rochesterio išvyko energingiausių ratelio narių -- užstojo tyla. Neilgam: susiorganizavo Meno Mėgėjų Kuopelė, kuri po kiek laiko narių nutarimu pavadinta "Rochesterio Lietuvių Bendruomenės Dramos Mėgėjų Būrelis".

Būrelis savo įstatuose tikslą nusako: "Palaikyti lietuviškumo dvasią ir skatinti susidomėjimą lietuvišku scenos menu".

Tai platus dirvonai -- yra ką arti ir kur sėti, kad lietuviškai ir širdžiai būtų kuo pasigrožėti. Deja, būrelis neturi nė vieno scenos profesionalo. Tik vienintelis iš visų -- B. Vel-

minskas -- teturi rimtą patyrimą šiame darbe. Bet šį trūkumą žymiai pataiso visų, kad ir nedidelį patyrimą turinčių, narių entuziazmas dirbti ir padaryti. Tos dvasios, entuziazmo netrūksta niekam. Toji dvasia ir tegalėjo padėti išlaikyti tuos mėnesius intensyvaus pirmojo būrelio pastatymo -- A. Rūko "Bubulis ir Dundulis" -- darbo. Amsterdame -- garbė tiems nuoširdiesiems ir vaišingiesiems šeiminkams -- ir vėliau Rochesterio -- ačiū savo parapijos patriotams -- įvyko krikštynos, patikrinimas darbo. Niekur netrūko pritarimo ir šilto prieš-

mimo. Patiko atnešta šviesioji ir linksmoji lietuviškos kaimo buities dalelė scenoje. Ir aktoriams ir visiems prisidėjusiems prie šio veikalo pastatymo buvo, Baranausko žodžiais tariant:

... "Taip linksmina dūšią, užu širdies tveria..."

Negalima nepaminėti dail. A. Dargio, kuris vargo ne tik parengdamas dekoracijų eskizus, bet ir visą darbą atlikdamas su savo talkininku -- J. Sodžiu (veteranu dekoracijų pašytoju Rochesterio vaidinimams). Tokios dekoracijos -- gyvos ir spalvingos -- pirmą kartą pasirodė šioje scenoje.

(Nukelta į 9 psl.)

DEŠINĖJE: J. Jankus, žymus rašytojas ir aktyviai pasireiškęs Rochesterio lietuvių kultūriniam gyvenime.

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava
Editor and Publisher
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, New York
Tel. APplegate 7-7257

Entered as Second Class
Matter October 23, 1907 at
the Post Office of Brooklyn
N. Y. Subscription Rates:
USA, Canada and other
countries \$7.00 for one
year. Advertising rates on
application.

Specialūs numeriai

Praeitais savaitės Vienybėje buvo mėginta duoti apytikrūs Amsterdamo lietuvių kolonijos vaizdas. Šis numeris skiriamas Rochesterio lietuviams. Vėliau mūsų visuomenė bus stengiamasi supažindinti ir su kitomis Amerikos lietuvių kolonijomis.

Mūsų kolonijos, lyg tie piliakalnių senovės Lietuvoje, yra išbarstyti po plačiąją Ameriką. Jas skiria šimtai ir net tūkstančiai mylių. Jas skiria skirtingos klimato ir darbo sąlygos. Kad tie mūsų tautiečiai, gyvendami skirtingose valstybėse ir skirtinguose miestuose, galėtų geriau vienas kitą pažinti, retkarčiais bus išleidžiami specialūs numeriai, skiriami jų kolonijoms pavaizduoti.

Medžiaga Rochesterio lietuvių Vienybės numeriui, kaip ir Amsterdame, buvo surinkta mūsų pačių bendradarbių, žurnalisto Henriko Zemelio ir kitų. Ypač daug prisidėjo Aloyzas Jančys. Jiems priklauso nuoširdi Vienybės leidėjų padėka.

Panašūs Vienybės numeriai, kaip jau sakytą, ateityje bus skiriami ir kitoms Amerikos lietuvių kolonijoms pavaizduoti. Pirmoje eilėje numatomi specialūs Vienybės numeriai mūsų kolonijoms Connecticut valstybėje.

ROCHESTERIO LIETUVIAI

Kas buvo pirmieji lietuviai įsikūrę Rochesteryje? - Šv. Jurgio parapija mini auksinį jubiliejų. - Choras, šokėjai ir sportininkai prisidėjo prie išgarsinimo.

Kartą vienas prietelius iš didmiesčio Rochesterį prilygino Babiloniškai. Ar tai tikslus palyginimas to 450,000 gyv. miesto -- sunku pasakyti, bet lietuviška prasme, ši lietuvių kolonija yra tipiškas Lietuvos bažnytkaimis su viena bažnyčia, keliomis karčiomom, krautuvėm, na, ir kaip įprasta lietuvių gyvenime Amerikoje, nesuskaitoma daugybe organizacijų.

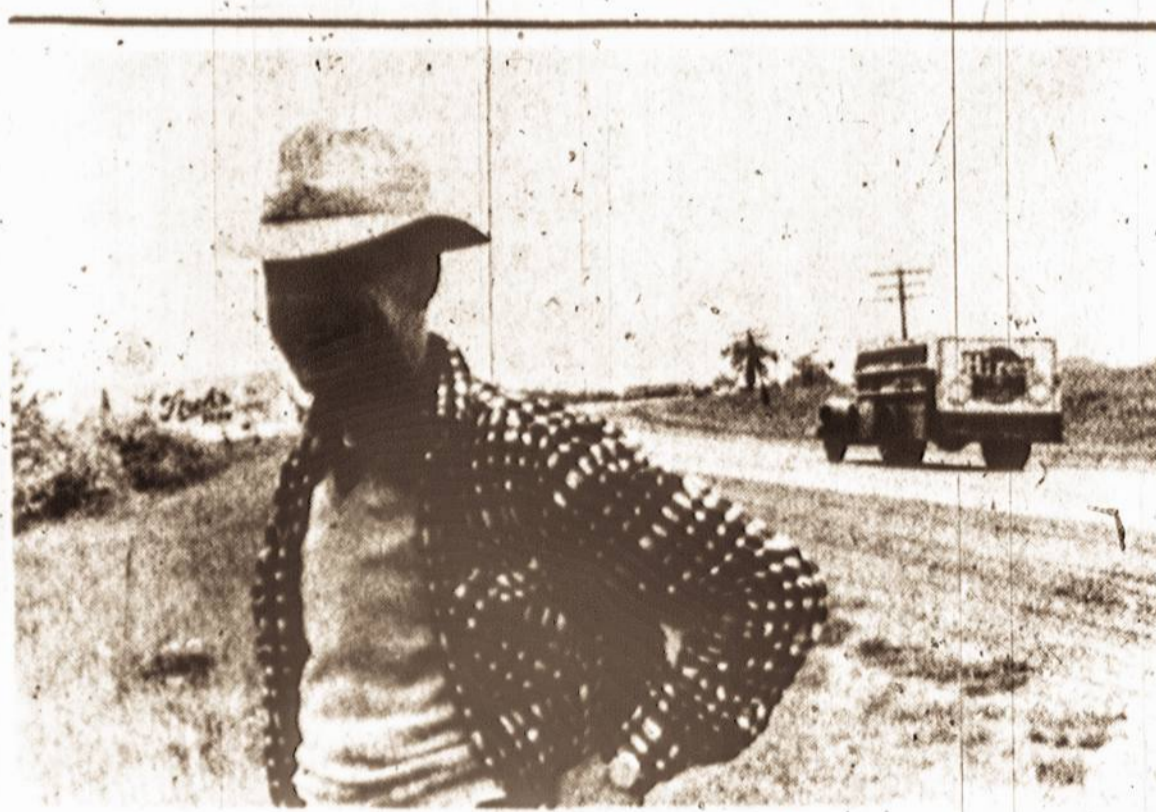
Lietuvių įsikūrimo vieta Rochesteryje irgi yra charakteringa visom lietuviškom kolonijom: blogiausiame miesto kvartale, tarp negrų, lenkų ir ukrainiečių. Toj pagrindinėj gatvėj, čia vadinamoj Hudson Ave., ir kunkuliuoja visas lietuviškas gyvenimas: čia gali sutikti pažįstama, išgirsti paskutinę naujieną ar kokios moterėlės apkalbą, ar pagaliau sužinoti kokį gražų namą anas dūpukas nusipirko, žodžiu, kaip vienas ciniškai išsireiškė, jauties kaip tikram lagery...

HENRIKAS ŽEMELIS

Tai ir būtų paviršutiniškas vaizdas tos Rochesterio lietuvių kolonijos, kuri, kaip visoje Amerikoje, turi panašių rūpesčių ir taip pat gražių įrašų bendrą Amerikos lietuvių gyvenimą. Skirtumas tik toks, kad šioj neskaitlingoj lietuvių kolonijoj ir tie rūpesčiai, lipant

kasdieną kaimynui ant kulnų, yra ryškiau pastebimi ir tas gražus lietuviškas organizuotumas bei atskirų asmenų pasišventimas reitai buvo kada tinkamai įvertintas.

Kada ir kas pirmas įkėlė koją į Rochesterį -- jokiose kronikose nepažymėta ir taip pat iki šiai dienai niekas tiksliai nežino kiek ištikrųjų gyvena Rochesteryje lietuvių. Visi ope-

VIRŠUJE: H. Zemelis keliauja per Ameriką, aktyviai pasireiškęs Rochesterio visuomeniniame gyvenime ir šio spec. Vienybės numerio redaktorius.

KAIRĖJE: Rochesterio Lietuvių Bendruomenės veikėjai: iš kairės sėdi: B. Kriokys, A. Beresnevičienė, J. Jurkus. Stovi: K. Vitkus ir V. Keiba.

TRUMPAI

* Du amerikiečių marinų bataljonai išplaukė iš Libijos į Ameriką. Ten dar pasiliko vienas marinų bataljonas ir 8,000 parašiutininkų.

* Šią savaitę du kinų nacionalistų laivai pralaužė komunistų blokadą ir Quemoy salą aprūpino šaudmenimis ir maistu.

KAIRĖJE: ALT Rochesterio Rochesterio skyriaus valdyba. Sėdi: (iš kairės) M. Pikūnaitė, P. Norkeliūnas, pirm., N. Vilūnienė. Stovi: A. Sabalauskas, dr. Vl. Lelys, J. Morkūnas.

ruojasi tūkstančiais, bet tiksliausias vaizdas susidaryti parapijos knygos rodo, kad vienintelei liet. bažnyčiai priklauso 950 asm. Tais skaičiais ir galima remtis, kalbant apie Rochesterio lietuvių koloniją. Vis dėlto, senesnieji mano, kad pirmieji lietuviai Rochesterį pasiekė apie 1890 m. A. Butrimb, K. ir J. Černių ir J. Rickio pastangomis 1905 m. buvo įkurta šv. Petro ir Povilo d-ja, kurioje ir gimė sumanymas įsteigti lietuvišką parapiją. Tai buvo įregistruota valdzios ir vyskupijos įstaigose. Tais pačiais metais įsikūrė pašalpinėš šv. Jurgio ir šv. Marijos d-jos. Vėliau nemažą aktyvumą rodė vyčiai ir studentų kuopa.

Šiais metais šv. Jurgio parapija oficialiai mini auksinį jubiliejų. Pirmasis tos parapijos klebonas buvo kun. J. Kasakaitis. Po to ilgą laiką klebonavo, daug parapijai ir lietuviųbei nusipelnęs, kun. J. Bakšys, tik pereitais metais pasitraukęs į pensiją, o dabar klebonu yra čia gimęs lietuvis kun. P. Valukas. Nuo 1940 m. čia sėkmingai veikia ALT ir BALFO skyriai, kuriems visą laiką energingai vadovauja P. Norkeliūnas. Rochesterio lietuviai, nors negausūs skaičiuje, pasižymi duosnumu lietuviškiems reikalams ir pvz., kai tremtiniai atsirado Vokietijoje, vietos BALFO skyrius surinko 10,000 dolerių.

Tačiau Rochesteris, kaip ir kitose kolonijose, nėra apsiėjęs be taip vadinamų skilimų. Čia rašime kitą draugiją, gražiu Gedimino vardu pavadintą, kur nemažai dalyvauja ir tų pačių parapijiečių, bažnytinų atskalinų ir keletas tokių, kurie po priedanga pašalpinų ir (Nukelta į 5 psl.)

Pulk. Pr. Saladžius, buvęs Kauno miesto komendantas ir Lietuvos Šaulių Sąjungos viršininkas, atvykęs iš tremties 1949 m., kaip retas iš naujakurių, tuojau įsijungė į Rochesterio lietuvių visuomeninę bei kultūrinę veiklą. Be to, Pr. Saladžius aktyviai dalyvauja bendrame Amerikoje lietuvių visuomeniniame veikime: bendradarbiauja spaudoje, lankosi suvažiavimuose ir t. t.

ROCHESTERIO LIETUVIAI

(Atkelta iš 4 psl.)

antireliginių tikslų, garbina tik ne savo patroną Gediminą... Tokiu būdu ir atsiranda vaidai, panašūs į Dovydėno knygoje "Broliai Domeikos" aprašytus. Tuose ginčiuose niekad teisybės nesurasi ir geriausia jos neįieškoti, nes lietuviai, seni ir jauni, ginčytis nemoka. Ypač yra sunku ginčytis su tais asmenimis, kurie ilgą laiką buvo maitinami klaidingomis idėjomis, bet šiaip toj draugijoje rasime gerų lietuvių ir gerų žmonių.

Reikalai pasikeitė, kai 1949 m. pradėjo tremtiniai plaukti į Amerikos miestus. Seni lietuviai čia parodė didelį supratimą ir padėjo jiems įsikurti, tačiau iš pat pirmųjų dienų atsirado skirtingumai ir nepasitenkinimas, nes vieni ir kiti apsiskaičiavo Ilkesčiuose ir galvojime. Seni ir naujai atvykusieji nusivylė ir reikėjo praeciti keliems metams, kol amerikoniškas malmnas išlygino jų temperatūrą, atsivežtą stovyklinį karštakošikumą ir jau dabar nereikia ginčytis, kiek Lietuvoj buvo kieknojoj lovoj blusų, nes pamažu visi išitinkino, kad tie visi ginčai ir ambiciniai nesupratimai nėra verti nei paprasčiausio muilo burbulo.

Dar blogiau, kai dabar reikia surasti darbininką bet kokiam lietuviškam darbui -- netų rėksningų veikėjų net su pyragu neprprašysi...

Bet tas pirmųjų metų entuziazmas, reikia pripažinti, buvo išjudinęs Rochesterio lietuvių gyvenimą ir paliko tam tikrų pėdsakų iki dabar. Nuo pirmųjų dienų susiorganizavęs choras, vadovaujamas P. Armono, veikia ir dabar. Taip pat didelį aktyvumą rodo tautinių šokėjų grupė, vadovaujama St. Ilgūno. Tiek choras, tiek tautinių šokėjų grupė turėjo nemaža pasirodymų Rochesterio ir kitų kolonijų lietuviams ir amerikiečių visuomenei. Kai į Rochesterį atvyko iš Prancūzijos žymus sportininkas Vyt. Gry-

bauskas, didelį aktyvumą išvystė sportininkai, susiorganizavę į sporto klubą Sakalas. Labai dažnai Rochesterio sportininkai rungtyniauja su kitų miestų sportininkais. Veikia ir Bendruomenės skyrius, tarp kitko, pirmasis susiorganizavęs Amerikoje, bet Bendruomenės veikla, kaip ir visur, pasižymi suoliais tai aukštyn, tai žemyn,

DEŠINĖJE: Dail. Alfonsas Dargis, kurio du kūriniai dedami šiame specialiai Rochesterio lietuviams skiriamame Vienybės numeryje, yra vienas iš pačių ryškiausių ir stipriausių mūsų modernistų. Jo kūriniai yra įsigijusios Amerikos meno galerijos bei muziejai nuo Atlanto iki Pacifikų. Jis dalyvauja ruošiamose meno parodose Europoje ir Amerikoje. Dail. Alf. Dargis gyvena Rochesteryje, kur taip pat aktyviai dalyvauja vietos lietuvių kultūriname veikime.

APAČIOJE: Alf. Dargio medžio raižinys "Daržas".

KAIRĖJE: Vienas iš dail. A. Dargio darbų, išstatytų lietuvių meno parodoje Riverside muziejuje New Yorke.

vis neįstengdama apjungti didesnį skaičių lietuvių. Dabar skyriui vadovauja K. Vitkus. Toliau gražiai veikia skautai, vadovaujami St. Ilgūno ir D. Podelytės ir visa eilė kitų organizacijų bei politinių sambūrių, kurie irgi, slenkant metams, vis mažiau gyvasčio ir triukšmo beparodo.

Reiktų atskirai pažymėti Rochesterio lietuvių radijo valandėlę, kuri atlieka didelį lietuvių darbą ir kuri įsteigta H. Zemelio pastangomis 1950 metais. Prie valandėlės įsteigimo daug prisidėjo dabartinis klebonas kun. P. Valiukas, daug geros valios lietuvių ir bizneriai: Serelis, J. Diršė (miręs), M. Kanapickas, J. Morkūnas, J. Avizienius ir daug kitų. Dabar-

tinu metu valandėlė išlaikoma radijo klubo, kuriam ilgą laiką vadovavo Pr. Saladzius, o dabar perėmė pareigas P. Puidokas.

Rochesterio lietuviai amerikiečių politiniame ir ekonominiame gyvenime nėra pasireikę. Nedidelis skaičius ir uždarymas savarankely buvo toji priežastis, kad jų įtaka Rochesteryje yra lygi nuliui, tačiau geras lietuvių vardas yra visur išlaikytas. Choro ir rautinių šokėjų pasirodymai amerikiečių visuomenei, dail. L. Vilimo (dabar gyvena Cincinnati, Ohio) ir dail. A. Dargio meno parodos, kai kurie straipsniai ir skaitytojų laiška spaudoje, pagaliau studentai -- tai vis gero vardo ir mūsų kultūros reprezentantai. Šandien jau niekas nemaiko lietuvių su lenkais, kaip buvo pirmaisiais įsikūrimo

metais ir Lietuvos vardas bei mūsų valstybės nelaimės daugeliui amerikiečių žinomos.

Beje, pradinis tremtinių entuziazmas visokioje lietuviškoje veikloje yra žymiai kritęs. Senų lietuvių pranašavimas, kad paragavus dolerio skonį ir pajutus automobilio malonumą, visoks spardymasis aprims -- išsipildė su kaupu. Gal dar daugiau, šias "varžybas" buv. tremtiniai ir dabartiniai ponai piliečiai pradeda aiškiai laimėti. Bet toji liga nėra charakteringa vien tik Rochesteriui ir, galbūt, ne tik lietuviams -- Amerikoje ja serga visi...

Maža savo skaičiumi Rochesterio lietuvių kolonija dažnai neatilieka nuo didžiųjų, nes čia rasite daug tylių ir nuokirdžių lietuvių, kurie be didelės reklamos atidavė ir atiduoda didelę duoklę lietuviųbei.

JONAS VAIČYS ATSTOVAUJA

THE WILLS REALTY CORP.

Namų pirkimo ir pardavimo reikalais kreipiamasi į įstaigą arba asmeniškai į jos atstovą Joną Vaičį -- 7 Oxford St. Rochester 7, N. Y., BR 1-0724.

John C. Morcan
Funeral Home

645 HUDSON AVE. CORNER ALPHONSE ST.
ROCHESTER 21, N. Y.

PHONE BAKER 5-7835

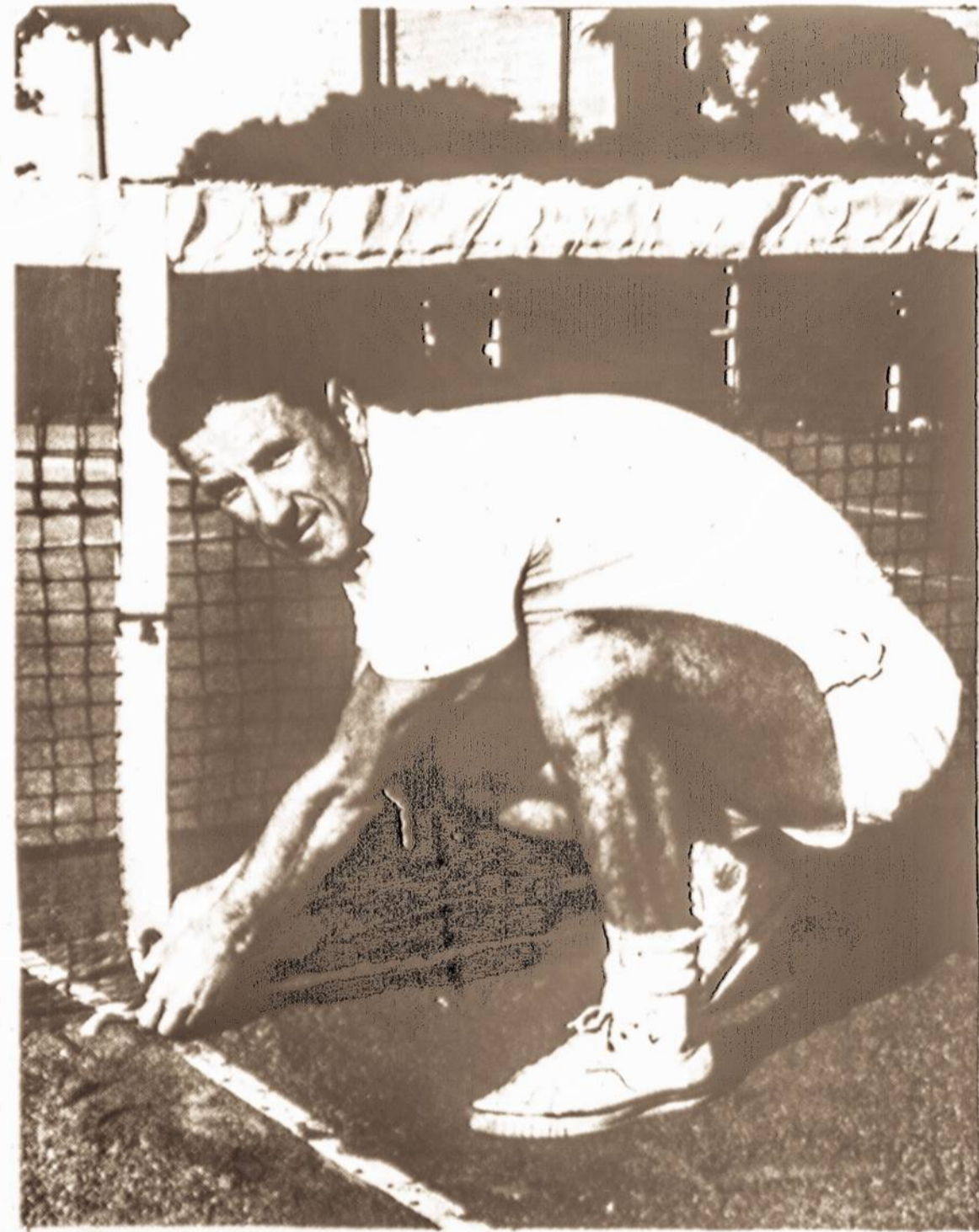

ROCHESTERIO LIETUVIAI

KAIRĖJE: Rochesterio lietuvių choras. Pirmoj eilėje sėdi: (iš kairės) tautinių šokėjų grupės vadovas St. Ilgūnas, kun. Mackevičius, sol. J. Armonienė, kun. J. Bakšys, sol. J. Skiparytė, choro vadovas P. Armonas ir choro valdybos p-kas A. Dziakonas.

APAČIOJE: P. Norkeliūnas, žymus Rochesterio senosios kartos lietuvių veikėjas, ilgametis ALT skyriaus ir kitų draugijų pirmininkas.

VIRŠUJE: Vytautas Grybauskas, žymus krepšininkas, Rochesterio sporto klubo Sakalas Valdybos narys, Monroe County stalo teniso čempionas.

Liudas Reivydas, Niagara restorano (1034 Hudson Ave. Rochester, N. Y.) savininkas, buvęs Lietuvos valstybės tarnautojas, atvykęs į Ameriką 1950 m., aktyvus vietos veikėjas. Seima: žmona Genovaitė, sūnus Liudas, duktė Birutė, talentinga dainininkė.

Neramūs buvo 1351-ji metai Europoje. Dar tebesitęsė žiaurus šimtmetis anglų-prancūzų karas, Balkanų kraštus niokojo turkai, Rusijoje slautė totorių ordos, Lietuvą jau daugiau kaip šimtmetis terlojo vokiečių riteriai vienuoliai, iš pradžių kalavijuočiai, o vėliau ir kryžiuočių ordino pulkai. Be to, įvairiuose Europos kraštuose dažnai kildavo nesantaikos, vaidai ir žiaurūs, grobuoniški karai tarp didesniųjų ir mažesniųjų feodalinių valdovų. Paplitę miestuose ir kaimuose plėšikavimai, žudynės baugino ramius gyventojus, alino jų jėgas, kėlė nerimą dėl rytojaus.

Jau daugelį metų šis slaubas slautė Europoje, o 1351-siais metais jis pavirto tikra klaiškuma. Tą klaiškumą sukelti padėjo ir nepaprastas gamtos reiškinys. Tais metais viduržiemį ilgai, kartais ištisus naktis, danguje švytėdavo nepaprasta žvaigždė — kometa. Jos ilga ir plačiai išsiskleidusi uodega dengdavo kone pusę dangaus skliauto. Kometos branduolys žėrėdavo įvairiomis spalvomis: čia vos švytėdavo blankia žalsva spalva, čia plieksdavo skaisčiai kaip saulė, čia deždavo kruvinai raudona ugnimi.

Aloyzas Jančys, vienas pirmųjų Rochesterio Lietuvių Bendruomenės organizatorių, pedagogas, buvęs vidurinių mokyklų inspektorius Lietuvoje, daug laiko ir energijos paaukojęs šio Vienybės numerio organizavimo talkai.

Istorinė apysaka

DANGUJ PASIRODĖ

Kas bus, kas nebus - žemaitis

Su baimė stebėjo žmonės tą nepaprastą dangaus kūną, vadino jį Dievo ryškšte, žiūrėjo jame nelaimės pranašaujančius vaizdus: vieni matė sukryžiuotus kalavijus, kiti kraujais plūstančių nukirstą žmogaus galvą. Įvalrūs astrologai, burtininkai, žyniai tuos žmonių spėjimus patvirtindavo ir net padidindavo.

— Valdove, baisiomis nelaimėmis grasina mums dievai. Vos tik sutemo ir vejas išblaškė debesis, vėl per visą dangų virš pilies pakibo uodeguota žvaigždė: tokia raudona lyg ugnis. Pažiūrėk, valdove! — išgąstingai kalbėjo sena auklė, įėjusi į kunigaikštienės Birutės kambarį Trakų pilyje vieną 1351 metų kovo vakarą. — Visa pilis apimta siaubo, tik apie nelaimės ir šneka.

Užsimetusi ant pečių kailinukus, Birutė skubiai išėjo į pilies kiemą, kur jau buvo susirinkę daug karių ir tarnų, vyrų bei moterų. Jie, stebėdami pakibusią žvaigždę, buksčiai tylomis šnekučiavosi.

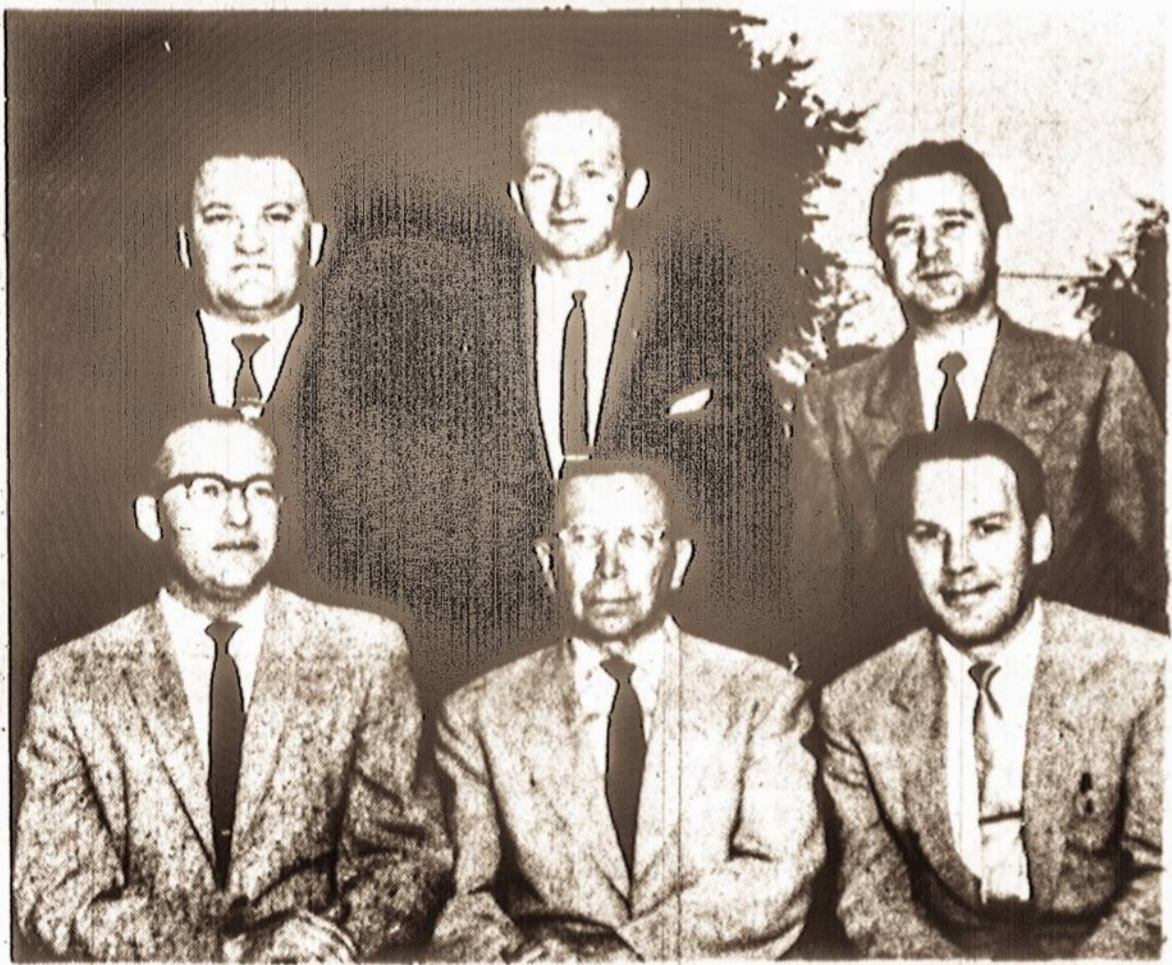
— Jau kiek laiko apie kunigaikštį nieko nežinome, — kalbėjo sena auklė. — Kad tik jam nebūtų kas blogo nutikę...

Nors Birutė stengėsi būti rami, bet ir jai, pažvelgus į raudoną danguje šviečiančią žvaigždę, stingo širdis ir kilo nerimas dėl savo vyro, Trakų ir Žemaitijos valdovo kunigaikščio Kęstučio, kuris dar prieš mėnesį, sužinojęs, kad per žiemos puolimus kryžiuočiai sunaikino Žemaitijoje kelias pilies ir nuteriojo didelius jos plotus, buvo išvykęs į Žemaitiją. Kur jis? Ar begyvas, gal serga?

Apie 19 mylių nuo Rochesterio, Rush, N. Y., savo ūkyje gyvena ilgametis Vienybės skaitytojas ir labai nuoširdus jos rėmėjas Vladas Petronis su žmona Kotrija (viršuje). Ši Petronių nuotrauka daryta jų pačių ūkyje. Vladas Petronis daug padėjo šiam Vienybės Rochesterio lietuvių numeriui sudaryti.

APAČIOJE: Rochesterio Lietuvių Radijo Klubo valdyba. Sėdi: (iš kairės) R. Kiršteinis, sekr., Pr. Saladžius, garbės pirmininkas, Pr. Puidokas, pirmininkas. Stovi (iš kairės) Br. Krokys, vicepirmininkas, Vyta. Zmuidžinas, išdininkas, St. Ilgūnas, valdybos narys.

VIRŠUJE: Rochesterio lietuvių tautinių šokėjų grupė, susikūrusi prieš 10 metų. Per tą laiką, grupė yra daug koncertavusi, taip pat pasirodžiusi televizijoje. Dabar ruošiasi savo dideliam koncertui. Grupę vadovauja Statys Ilgūnas (pirmas trečioje eilėje).

DEŠINĖJE: Vincas Vismanas (dešinėje) su žmona Marija ir sūnumis, Daniellum ir Vinču, Jr. V. Vismanas yra žinomas Rochesterio biznierių restorano -- 1034 Hudson Ave. -- savininkas. Jis, be to, aktyviai dalyvauja vietos lietuviškame gyvenime.

P. Tarasenka

DIEVO RYKŠTĖ...

nepražus! - ramino Kęstutis

Jau daugiau kaip dešimt metų Kęstutis valdė vakarinę Lietuvos dalį — Žemaitiją, Trakus, Sūduvius, Gardiną ir Brastą. Tai sritis, kurias dažniausiai puldavo, verždamiesi į rytus, kryžiuočiai. Ypač dažnai jie aplankydavo Žemaitiją, skiriančią juos nuo kalavijuočių ordino valdomų sričių.

1351 metais Kęstutis buvo 54 metų amžiaus, patyręs ir narsus karys, sumanus gynybos organizatorius ir gabus karo vadas. Kautynėse dažniausiai dalyvaudavo pats, tvarkydavo ir drąsindavo savo kovos draugus, o pavojaus metu būdavo ramus, ryžtingas ir niekuomet neprarasdavo sąmojo.

Ramus buvo Kęstutis ir tuomet, kai, grįždamas iš Žemaitijos, jau netoli Trakų pamatė sušvitusią dangų nepaprastą žvaigždę. Su nedideliu raitų karių būreliu priėjo jis prie Galvės ežero pusiasalyje įrengtos pilies vartų. Sugaudė trimitai. Pilies sargyba, įsitikinusi, kad sugrįžo kunigaikštis, nuleido per platų vandens pripildytą griovį pakeliamąjį tiltą ir plačiai atidarė sunkius pilies vartus.

— Kunigaikštis sugrįžo! — pasigirdo linksmi balsai pilies kieme.

Vyro pasitikti atskubėjo ir Birutė.

— Kaip aš džiaugiuosi, Kęstuti, kad sveikas ir namus grįžai. Juk matei danguje pakibusią uodeguotą žvaigždę? Visi iš jos nelaimės pranašauja!

— Nusiramink, miela Birute. Kol kas ta uodeguota žvaigždė ant galvos nenukrito, — kalbėjo žmonai Kęstutis. — Kabo ji ramiai danguje, ir tegul sau kabol!

— Man taip buvo neramu dėl tavęs.

— Kam visokių plepalų klausai? Išvaikysiu iš pilies visus tuos pranašus ir pranašes, kurie tave baugina. Į sargybines vakarų pilis juos išsiųsiu, tegul ten kraugeriams kryžiuočiams nelaimės užtraukia, jiems keršina. O keršto tai jie tikrai verti. Ar begali būti didesnių nelaimių už tas, kurias mačiau Ariogaloje ir Raseiniuose, vokiečių, tų „dievo bajorų“ padarytas šią žiemą? Pilyms sugriautos, kaimai sudeginti, žmonės — seni ir jauni — išžudyti, į vergiją išvaryti, turtai išgrobti. Išsiuntinėju po kraštą šauklius raginti į kovą vyrų. Pasmilkysime jų sodybas. Nenuleido rankų dėl tos nelaimės ir žemaičiai: ne į girias išbėgiojo, o vietoj sugriautų pilių naujas stato, ginklus kala, su dar didesniu įniršiu kovoja. Ypač tvirtai laikosi Skomantų pilis. Juk esi žemaitė, žinai, kad žemaičiai niekuomet nenusimena, net nauja jų patarlė tvirtina: kas bus, kas nebus — žemaitis nežus!

Giliai girioje, kuri užėmė didelius plotus abipus Jūros upės, dešinėje jos pakrantėje buvo mažas Meškininkų kaimelis. Jame gyveno girių žmonės — medžiotojai, meškininkai. Taip jie ir patys save vadino, ir kitų buvo vadinami, nes, klaidžiodami po girias, nepabūgdavo girių galiūnių meškų, drąsiai su jomis stodavo į dvikovą. Medžiodavo jie ir kitus žvėris, ypač bebrus, kiaunes, lapas, kurių kaillai būdavo labai branginami. Už juos medžiotojai gaudavo grūdų, druskos ir kitų reikalingų daiktų. Gyveno jie ramiai ir laisvai. Nei juos pasiekdavo plėšikaujantieji kryžiuočių būriai, nei artimiausios bajoro Vaičio pilies raktininkas, rinkdamas bajorui duoklę. Giria ir klampios pelkės geriau negu stipriausios pilies sienos saugojo mažą Meškininkų kaimelį. Bet danguje švytinti žvaigždė baugino ir juos.

(Bus daugiau)

Kazys Silinis, gimęs 1886 m., vadinasi, vienmetis su Vienybe, kurią jis skaito 45 metai. Atvykęs iš Lietuvos (Ukmergės apskr.) į Maino valstybę, jis nuo 1910 m. gyvena Rochesterijoje, kur dalyvauja lietuviškame veikime.

Rengia banketą Norwoode

NORWOOD, MASS. -- Vietos 22 Balfo sk., remiamas Bostono ir Brocktono Balfo skyrių, spalio 5 d. 4 val. po pietų lietuvių salėje, 13 Gorge Ave., rengia išskilmingą banketą. Bus įdomi meninė dalis.

VIRŠUJĖ: Rochesterio lietuvių kolonijoje, be kitų žinomų talentų, gyvena žymus muzikas Zenonas Nomeika, organistas, baigęs Lietuvos Valstybės Konservatoriją, be to, šešis metus studijavęs Prancūzijoje, Ecole Normale de Musique de Paris, davęs eilę piano ir vargonų rečitalius Lietuvoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Amerikoje ir Kanadoje, turįs muzikos mokyklą Rochesteryje, Holy Family Church vargonininkas. Nuotraukoje: Zenonas Nomeika su žmona Kristina ir dukrele Janina.

APAČIOJĖ: John C. Moran - Morkūnas, populiarus Rochesterio biznierių ir veikėjas, tipišką dviejų tėvynių -- Amerikos ir Lietuvos -- sūnus. Gimęs Baltimorėje, pradžios mokslą gavęs Kichiner, Ont., gimnaziją baigęs Jurbarke, mediciną studijavęs ir laido tojo teises įsigijęs Rochesteryje. Aktyvus narys bei pirmininkas keliose lietuvių ir amerikiečių draugijose, laido tuvių direktorius nuo 1939 m., be lietuvių ir anglų kalbų, laisvai kalba vokiškai, rusiškai ir lenkiškai. Šeima: žmona Emilija, dukterys, Ilena ir Virginija.

Veronika ir Kazys Zlatkai, populiarūs Rochesterio veikėjai, Vienybės skaitytojai nuo 1914 m.

Reimundas Obalis, 12 m. amžiaus pianistas, dėl nepaprastų gabumų muzikoje, Rochesterio lietuvių vadinamas "profesorium", retkarčiais pava duojas vietas lietuvių parapijos vargonininką, muzikos mokykloje, kur turi stipendiją, laikomas gambiausiu mokiniu.

IS ATSIMINIMŲ APIE BARANAUSKĄ

Aš susiginčijau su juo lietuviškai ir nenorėjau tiek mokėti, bet vežėjas puolė mane lenkiškai šlykščiausiais žodžiais, ėmė šauktis Jėzaus ir Marijos, kad aš jį skriaudžiąs, kad man reikšią kada nors mirti ir t.t. ir t.t., ir pagaliau, išlupęs man iš rankų 75 kapeikas, suragino arklių ir nuvažiavo. Pasikėliau su lagaminu į antrąjį aukštą, paskambinau prie durų vieną kartą, kitą, bet niekas man neatidarė. Pagaliau išėjusi iš gretimo buto davatkėlė pranešė, kad prelatas su vyskupu išvažiavęs „su vizitu“. Geros davatkėlės patariamai, apsinakvojau pas jos drauges, bažnytinių rūbų siuvėjas, „ant Cimbruvkos“.

Kaune išbuva visą dieną. Pasinaudodamas proga, apžiūrėjau miestą, išvaikščiojau bažnyčias, Aleksoto šlaitus — dievaitės Mildos miškelį ir skendau Kraševskio „Vitolio raudos“ poezijos atsiminimuose. Paliūdėjau ant Vytauto pilies griuvėsių ir ilgai žiūrėjau į Žaliojo kalno žalius pagriovius, kurie tais laikais buvo neužstatyti jokiais trobesiais ir atrodė kaip dziunglių šlaitai. Ne kitaip gal jie atrodė ir Vytauto laikais, kai kunigaikštis, degdamas kerštu, žiūrėjo nuo Žaliojo kalno į kryžiuočių griaužamą jo pilį. Kas mane stebino, tai kad Kaune niekur nesigirdėjo lietuviškai kalbant, nors katedroje ir kitose bažnyčiose pastebėjau, — daug kas meldėsi iš lietuviškų maldaknygių — „Saltinių“. Net ir mano laikinos šeimininkės, pana Ruža ir pana Agata, nors kalbėjo su manim lietuviškai, bet sakėsi esančios ne lietuvaitės, o lenkės nuo Molėtų! Visur maišėsi daug kariškių, kunigų, klierikų ir uniformuotų valdininkų. Vidudienį su muzika ir dainomis prajojo per miestą ulonų pulkas

Antanas Sukis, Rochesterio biznierių, Vienybės skaitytojas ir nuoširdus jos rėmėjas.

* Kijeve pas vieną seną aktorį rado vienintelę pasaulyje plokštelę su įrekorduotu žymaus rusų rašytojo L. Tolstojaus balsu. Įrekordavimas buvęs atliktas 1909 metais.

NIAGARA RESTORANAS

L. REIVYDAS, Savininkas

1034 HUDSON AVENUE ROCHESTER 21, N. Y.
Telefonas: COngress 6-9802
Lietuviški valgiai ir įvairūs gėrimai

MANE ĖDĖ GĖDA, KAD

Ne savo įgimta kalba,

ir užtvenkė visą alėją, anuomet Aleksandro ar Nikolajaus prospektą. Viena, ką aš mačiau Kaune „lietuviška“, tai prielaukoje garlavį „Olgerd“ Bet pavadinimas buvo užrašytas rusų raidėmis.

* * *

Turėdamas daug laiko, aplankiau ir vieną savo pažįstamą, kilusį iš to paties kaip ir aš Užuožerių kaimo, Klemensą Jasevičių — Virvalą. Kai aš buvau dar mažas, Klemensas Jasevičius — Viryalas, pašauktas atlikti karinės prievolės, atėjo atsisveikinti ir su mano tėvais. Atsisveikindamas su manimi, jis mane pabučiavo ir pasakė: „Lik sveikas, Untaniuk, kai aš sugrįšiu iš vaisko, tu būsi jau užaugęs, didelis didelis.“ Bet iš „vaisko“ į Užuožerius jis nebegrįžo. Atlikęs karinę prievolę Kaune, ulonų pulke, gavo vietą Šmito fabrike, vedė kaunietę „šlėkcianką“ ir apsigyveno mieste. Retkarčiais jis atrašydavo tėvams gromatas, nes nuo savo dalios — žemės nebuvo atsisakęs, nors turėjo dar du brolius. Atrašydavo kartais rusiškai, kartais lenkiškai. Laiškuose rašydavo, kad jis gyvenęs gerai, poniškai, kad vedęs žmoną „šlėkeckos pamilijos“, kad žmona katalikė lenkė ir nemokanti lietuviškai. Be to, skųsdavoši, kad Kaune labai brangus pragyvenimas, kad viską turįs pirkti iš savo algos už grynus pinigus, net ir duoną! Ir teisinosi, dėl ko nieko negalįs prisiųsti namiškiams. Sūnaus gromatas aš paskaitydavau, jo tėvams ir broliams. Jų prašomas, jam atrašydavau. Atrašydavau lietuviškai.

VIRŠUJE: Vyresnieji Rochesterio lietuviai skautai pusryčiauja. Trečia iš dešinės mergaičių vadovė D. Podelytė.

DEŠINĖJE: Tipiški Rochesterio senųjų ir naujų ateivių atstovai: Kazys Zlatkus, (kairėje) ir Bronius Užemis. Pirmasis atvykęs prieš pirmąjį pasaulinį karą, antrasis — po antrojo. Abu energingi vietos veikėjai ir Vienybės bendradarbiai.

negalėti gauti pelno dėti į darbo tobulinimą. Tos nuomonės laikydamasis būrelis yra pasirengęs nuvykti visur, kur kviečiamas, suteikti estetinio pasigėrėjimo ir zadinti lietuviškumo meilę.

Šiuo metu Būrelio valdybos pirmininku išrinktas J. Jurkus, energingai ir sumaniai vadovavęs bendruomenėi. Būrelis nesitiki nuversti kalnų, bet turi planą ateičiai.

A. M. Cieminis

KANAPICKAS BAKERY

Fine Baked
Goods

Phone HA 1972

520 HUDSON AVENUE
ROCHESTER, N. Y.

MOBILGAS MOBILOIL

CLARK'S DINER

PROPRIETORS
MIKE AND BERNICE MATUZAS

Route 5 & 20 GENEVA, N. Y.

Phone 9-9444

ALEKSAS BERESNEVIČIUS

NAMU PARDAVIMO AGENTAS
40 Barons Street
Rochester 5, N. Y.

Telefonas: HAMILTON 6-7158

Jei norite gyventi ramioje ir gražioje vietoje — siūlom peršikelti į Rochesterį. Duosiu pilnas informacijas be jokių įsipareigojimų — tik paskambinkite ar parašykite aukščiau nurodytu adresu.

CHARLES A. KIRCHER, D.V.M.

Gyvulių Ligoninė

370 South Avenue

Rochester, N. Y.

Telefonas: BAKER 5-5610

Dramos mėgėjai...

(Atkelta iš 3 psl.)

Būrelis gali pasigirti turėdamas vieną nepamainomą entuziastą ir specialistą — buv. valst. teatro grimorių, St. Ilgūną. Jo entuziazmas ir scenos meilė visiems nariams užkrečiantis. Gį parap. vadovybė, leisdama naudotis patalpomis repeticioms, remia, ir palengvina darbą.

Būrelyje vyrauja nusistatymas "nesimušti ant pinigų", bet

PRABILAU NE LIETUVIŠKAI

bet poniška - lenkiška!

Kai vykau į Seinus per Kauną, jo tėvai paprašė mane aplankyti jų sūnų, o, pagrižus namo, papasakoti, kaip jis gyvenęs, kokia jo žmona, vaikai. Mat, Klemensas po vėstuvių nė karto nebuvo atvažiavęs į Užuožerius nei vienas, nei su žmona: jis gėdinosi parodyti jai savo muzikus tėvus, brolius ir visą prastą giminę, nors ir jo žmona buvo prasčiausia Šančių miescionka.

Ne taip greit man sekėsi surasti Smito fabriką. Į mano klausimus lietuviškai Šančių miescionys atsakydavo arba „nesupranti“, arba visai nieko neatsakydavo, arba pamėgdžiodavo: „Saku pasaku, sakū pasaku“ ir, parodę ranka, mesdavo žodį „tam“. Pagaliau suradau ir fabriką. Pagal mostą „tam“ įėjau į raštinę ir sustojau prie durų. Raštinėje buvo daug žmonių: vieni rašė, kiti sriubčiojo arbatą, dar kiti šnekučiavosi, daužė skaitytuvais, ir į mane niekas nekreipė dėmesio. Aš atsikosėjau ir, priėjęs prie vieno ponelio, paklausiau lenkiškai, ar negalima būtų pasimatyti su Klemensu Jasevičiumi — Virvalasu. Bet tuojau pamačiau ir patį Virvalasą. Vaikštinėjo jis tarp staliukų su padėklų ir rankioju tuščias stiklines. Pamatė ir jis mane, bet nepažino. Ponelis jam kažin ką lenkiškai pasakė ir parodė akimis į mane. Virvalas priartino ir paklausė:

— Panič do mnie?

— Ja z Užuožer Žukauckiuk, — užsirekomendavau aš ir iš gėdos paraudau. Paraudau dėl savo silpnybės, dėl visų tų „ponų“, kurių akivaizdojė išsigyniau. Jis dar labiau nustebo ir, susakęs „idziem tam“, išsivedė mane prieangin.

A. VIENUOLIS

Prieangy mes pasisveikinome, paspaudėme viens kitam delnus ir pristigom kalbos. Neužprašė jis manęs nei į savo butą, nieko nepasipasakojo nei apie save, nei apie savo žmoną ir vaikus; jis tik žaidė rankose tuščiu padėklų ir varžėsi. Varžiaus ir aš. Varžiaus ir jaučiau, kad ir jį ėda toji pati gėda, kaip ir mane, šiaudadūšį, kritiškiausiu momentu suglumusį, susvyravusį ir į savo kaimo žmogų prabilusį ne savo įgimta lietuviška kalba, o poniška — lenkiškai!

Kai grįžau panemune į savo butą, jaučiau it kokios bėdos pritrenktas: gražiaus, kandžiojau sau lūpas, ir lyg kokie gėdos spinduliai degino mano pakaušį iš tolo. „Jonas Billūnas nebūtų taip pasielgęs“, — pamaniau sau, ir man taip pasidarė skaudu, kad pats savęs pradėjau neapkęsti ir niekinti.

Į savo butą sugrįžau, būdamas blogiausios nuotaikos ir jaučiau lyg ką išdavęs ar ką labai negražaus padaręs.

— Laba diena! — net per balsiai pasveikinau aš savo laikinas šeimininkes, įžengęs į jų svetainę. Svetainėje, be mano šeimininkių, buvo dar dvi ponios. Visos jos apžiūrinėjo auksu išsiuvinėtą arnatą. Nė viena neatsakė į mano „laba diena“, tik visos į mane sužiuro ir lyg nusigando. Aš ne tik nenusiminiau, bet pajutau, kaip man palengvėjo. Kai įėjau į savo kambarėlį, išgirdau, kad jos pradėjo šnibždėtis.

Vagone, nuo Kauno iki Vilkaviškio, važiuo drauge su manimi ir keli suvalkiečiai ūkininkai. Jie laikėsi labai savistoviai, drąsiai ir balsiai kalbėjo lietuviškai, o aš negalėjau atsigerėti jų gražia tarpe ir žodžių kirčiavimu.

(Bus daugiau)

Jonas Vaičys, aktyvus Rochesterio lietuvių veikėjas, nekilnojamojo turto biznierių, Vienybės korespondentas ir laikraščio platintojas.

Antanas Skruzdis, Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas ir šaulys, nuoširdus Vienybės bičiulis, atvykęs į Ameriką 1949 m., kurį laiką gyvenęs Gardner, Mass., vėliau Amsterdame ir dabar Rochesteryje.

KAIP AŠ SKRIDAU Į KALIFORNIJĄ

(Atkelta iš 2 psl.)

lango, sminganti žemę. Kren- tam, dingtelėjo mintis, ir už- simerkus tvirtai išsikibau, tar- tum bijodama nukristi anksčiau, negu visi. "How long, how long", -- girdėjosi balsai, bet į laikrodį nė vienas nežiūrėjo, nes tai pavirto amžinybe, o tę- sėsi tik apie valandą. Po to, juodoji masė ėmė balti ir, nors lėktuvas dar gerokai kratė, bet baltoji "priešo" spalva nebe taip gąsdino, kaip juoda.

Pagaliau pasirodė sparnai, kurių viršų ir apačioj matėsi lyg balto ir lengvo sniego aukš- ti, vingiuoti kalnai, dabar kristi praėjo baimė, nes ne į minkštus pūkus. Nors ir mėly- nas dangus jau pasirodė, tačiau nusibodo važiuoti tais minkštais patalais. Visų žvilgsniai pasiil- gę tos varganos, purvinos zemės.

Po valandos siaubo ir pusva- landžio pakenčiamo supimo, baltam horizonte pagaliau pa- matėme įvairiausių spalvomis nudažytą žemę ir mėlyną dan- gų. Tai buvo aukštieji Rocky kalnai. Prieš audrą ta žemė neatrodė tokia graži ir viliojan- ti. O dabar... Vietomis ža- lia, mėlyna ir juoda, o protar- piais žalia, raudona, geltona, lyg tyčia mūsų tautinės spalvos, nepaprasto modernisto meninin- ko zavingai supintos. Kartais vėl pasirodo pilka, siaurų gels- vų takelių išvingiuota, be me- dzių, be namų, tokia nuskur- dusi plika žemelė, o po to lygi, gelsvai rausva, tamsiai raudon- nom juostom išvingiuota, tik vietomis baltais debesėliais pa- puošta, lyg žydinčiom vėsniom, kurių žiedai nustelbia lapus.

Po to ilgą laiką skrendam virš smėlio dykumų, be jokio žalumyno, be gyvybės žemės, tik kur ne kur siauras geležin- kelio ruožas. Tai vis Arizonos dykumos. Nors pagrindinė mo- lio ruožava spalva, bet kiek jo- je įvairiausių atspalvių, vargu, ar kurio tapytojo įgudusi akis

suskaičiuotų. O kartais matosi didelis žemės plotas, sistemin- gai išdalytas žaliais ir pilkais kvadratais, lyg šachmatų sta- las.

Ir vėl, saulei šviečiant, staiga įsakymas audrai pasi- ruošti. Lėktuvas smarkiai ėmė kilti aukštyr ir suptis. Vėl din- go iš akių žemė, bet nedingo dangus. Tik anos dvi, nepap- rastai mylinčios gyvenimą ke- leivės, ėmė dūsauti, o jau man po ano pirmojo skridimo "kriks- to", ši audra buvo tik malonus kelionės nurotykis.

Netrukus lėktuvas vėl priar- tėjo prie žemės ir pasirodė di- dziuliai kalnai ir kalneliai, o už jų dar žemiau nusileido, lyg tyčia norėdamas keleiviams pa- rodyti Los Angeles miestą visa- me jo gražume. O iš lėktuvo jis tikrai žavėtinais ir skirtingai atrodo nuo New Yorko ir kitų didmiesčių. Visi maži namukai prigulę prie žemės ir kiekvie- nas paskendęs žalumynuose. Miestas išdalintas kvadratais ir dažname iš jų vienodos spalvos visų namų stogai, iš aukšto žilrint, sudaro ne miesto o tikro nepaprastai didelio įvairiaspal- vio gėlių darželio vaizdą. Virš miesto skridom 20 minučių.

E. Cekienė

Juoza O. Avičienį prisiminus

Juozas O. Avičienis, neti- kėtai miręs 1958 m. sausio 26 d., nesulaukė šio Roches- terio lietuviams skiriamo Vie- nybės numerio. Todėl, jo at- minimui, tebūnie parašyta bent šie keli žodeliai.

Avičienį, kurį ištikio širdies smūgis jo paties biznio vieto- je Hamlin In., apie 20 mylių nuo Rochesterio, tebuvo 52 m. amžiaus. Velionis paliko žmo- ną Oną, du sūnus, Jeronimą ir Robertą, taip pat brolių ir dvi seseris.

J. O. Avičienis, gimęs Mt. Carmel, Pa., su tėvais parva- žiavo į Lietuvą 1913 m. ir ten gyveno iki 1928 m. Grįžęs į Ameriką, velionis kurį laiką dirbo anglių kasyklose, vėliau apsigyveno Binghamton, N. Y. kur dirbo batų dirbtuvėje. Prieš 18 metų atvyko į Ro- chesterį, kur sukūrė šeimą ir įsigijo sėkmingą restorano biznį.

Velionis buvo sąmoningas lietuvis patriotas. Be kita ko, jis padėjo visai eilei mūsų tremtinių atvykti į Ameriką; jų tarpe broliui Julijui ir sese- riai p. Užemienei su vyru.

Rochesterio lietuvių ilgai minės Juozą O. Avičienį, šį kilnios širdies tautietį.

P. Norkeliūnas

JOHN BALTADUONIS
Frankford Avenue
CAFE
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

WHITE'S DRUG, INC.
Mes siūnčiame įvairius vaistus jūsų giminėms
Lietuva
29 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.
PL 4-0110

VALLY'S
Restaurant

Savininkas
JUOZAS PETRAUSKAS
ir
JONAS SEIGIS
Vieta, kurią lanko visi -- senieji, čia gimusieji ir naujieji lietuviai.
865 BANK STREET
WATERBURY, CONN.
Tel. PLaza 3-9838

J. Markiewicz

AND SONS, INC.
Laidotuvių Direktorai
15 TRUMBULL STREET
New Haven, Connecticut
Telefonas: LOcust 2-9229

KARLONAS

FUNERAL HOME
Lietuviams tarnauja dau- giau kaip 20 metų.
280 CHESNUT STREET
New Britain, Connecticut
Telefonas: 9-1181

AR NEPERMOKATE UŽ savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

KREIPKITĖS:

Albert F. Peters
(Petrauskas)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 QUEENS BLVD., FOREST HILLS 75, N. Y.
Tel. Virginia 3-1477

Namų adresas:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (INCOME TAX) užpildyti, pirki- mui piniginių perlaidų (MONEY ORDERS),

kreiptis

HAVEN REALTY
Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
TEL. VI 7-4477

Kasdien -- 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sekmadieniais -- 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE
ROBERT F. NARK
APDRAUDOS SPECIALISTAS
26 Court Street Brooklyn 1, N. Y. 700 Caroline Ave. N. Valley Stream, N. Y.
Main 4-6400 Valley Stream 5-0783
LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

NORITE GEROS -- MENIŠKOS FOTOGRAFIJOS

Portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų - vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų. Jums geromis sąlygomis padarys
VYTAUTAS MAZELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HY 7-4677

SALE 50% OFF SALE
ANNUAL FLOOR SAMPLE AND GENERAL WAREHOUSE CLEARANCE
Modern Bedroom Suites\$90.00
Modern 3-pc. Living Room129.00
Convertible Studio Couches 49.00
Hollywood Beds -- Ensemble 39.00
Hiriser Folding Cots 19.00
Cotton Mattresses -- all sizes 9.95
Famous Make Hotel Type
Innerspring Mattress 14.95
Orthopedic Hair Innerspring Mattress and matching box spring
2 piece set 49.00
Steel Bed Frame Casters 6.95
Dinettes 39.00

CONVENIENT TIME PAYMENTS FOR REAL SERVICE AND SATISFACTION See Us First

CYPRESS BEDDING AND MATTRESS CO.
3 Floors of Fine Bedding and Furniture
3427 Fulton Street Brooklyn, N. Y.
(near Lincoln Avenue)

APplegate 7-8802

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

BANGA TELEVISION

V. ZĖLENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
(Prie Crescent St.) Tel. AP 7-0349

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:
Televizija, radijas, III-FI fonografai (tape re-
corders), oro vėsintuvai, langams ventiliatoriai,
dulkių siurbiai ir t. t.

TAISOMA: televizija, radijas, III-FI.
Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

Lietuviai Advokatai

ST. BREDIS, Jr.
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
APllegate 7-7083

CLEMENT A. VOKET
(Vokietaitis)
41-40 74th STREET
Jackson Heights 73, N. Y.
NEwton 9-6620

A. J. WESLAN
16 Court Street
Brooklyn, N. Y.
TRiangle 5-6116

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVERgreen 2-6440

VYTAUTAS BELECKAS
SALĖS IR RESTORANO
SAVININKAS

Salė vestuvėms ir kito-
kioms pramogoms. Be to,
duodami polaidotuviniai
pietūs. Pirmos rūšies lie-
tuviškas maistas prieina-
momis kainomis.

MISIŪNŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ

RAY'S LIQUOR STORE

Juozas ir Izabelė Misiūnai, sav.

Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
Ivairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 LEFFERTS BLVD., RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIRginia 3-3544

**REPUBLIC WINE
& LIQUOR STORE**

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI
322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 7-2089

A. ANDRIUSKEVIČIUS

Laikrodininkas - Juvelyras
Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIU
485 Grand Street
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-2318

BILL'S BAR
(Buv. Atletų Klubo name)
W. OSIPAUŠKAS
Savininkas
Geri gėrimai, geras maistas,
draugiška nuotaika
168 MARCY AVENUE
Brooklyn 11, N. Y.
EV 4-9709

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas
Stiklinis baras. Viena gražiausių užteigų Brooklyne.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9533

PARK FLORIST
MATHEW MAŽEIKA,
Savininkas

Gėlės pristatomos į bet
kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
(Skersai, nuo Haven teatro)

WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. VIRginia 9-3112

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 7-4335

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedejas
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

SHALINS FUNERAL HOME

F. V. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. VIRginia 7-4499

AUGUST P. GUSTAS, Inc:

AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.
KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR Tel. EVERgreen 7-4774

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Koplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Vieni šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius
(vairiems reikalams).

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Lietuviška duona

Lietuviškas sūris

Lietuviškos dešros

ir skilandžiai

JONAS ANDRULIS
Michigan Fanu Cheese, Inc.
Fountain, Michigan

PETRAS LISAUŠKAS
64-09 Clinton Avenue
Maspeth, New York

LITHUANIAN BAKERY
131 Inglee Place
Elizabeth, New Jersey

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų,

kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą

PETRĄ LISAUŠKĄ

64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York.

Tel. TW 4-8087

VIENYBĖ

Dr. K. Bobelis su žmona Dalia rugsėjo 5 d. Philadelphiaje susilaukė antro sūnaus, kuriam duotas Algirdo Mykolo vardas. Dabar Bobeliai augina du sūnus ir dukterį.

Bronys Raila, Vienybės bendradarbis, su šeima atvykęs automobiliu iš Kalifornijos į Chicagos apylinkes, mums rašo: "Tikrai buvo įdomu matyti kaip per dešimtmetį transformavosi lietuviškas žmogus Amerikoje." Po atostogų, Railai grįžo į Los Angeles, Cal.

Arnoldas Voketaitis, bosas-baritonas, yra priimtas į New York City Center Operą. Po Metropolitan, City Center yra antroji didžiausia Opera New Yorke, kurioje, savo laiku, sėkmingai debiutavo žinoma dainininkė Polyna Stoska. Arnoldas Voketaitis yra žinomų New Haveno lietuvių veikėjų p. Voketaičių sūnus.

Prof. H. Sešplaukis praneša, kad lituanistikos studentai Columbia Universitete šiems mokslo metams registruojasi nuo rugsėjo 19 iki 24.

Jonas Lukas, ilgametis mūsų laikraščio skaitytojas ir biznierių Philadelphiaje, su žmona lankėsi pas sūnų ir teta proga Vienybės įstaigoje.

Dr. V. Ingelevičius, dr. P. Kusa, dr. V. Paprockas, dr. A. Snioška, dr. L. Plechavičius, dr. S. Petrauskas ir dr. V. Slavinskas vyksta į Gyd. Korp. Fraternitas Lituanica 50 m. sukakties minėjimą, kuris bus rugsėjo 27 ir 28 Chicagoje.

Dr. Ad. Petrukėnas, po atostogų New Yorko apylinkėje, grįžo su šeima į Akron, Ohio.

P. Smagorius, po atostogų Menderių ūkyje, White Sulphur Springs, N. Y., grįžo į Maspethą.

P. S. Macijauskas, New Jersey vienybiečių Petro ir Bronės Macijauskų sūnus, po apendicito operacijos, dr. V. Paprocko priežiūroje sveiksta Liuteronų ligoninėje, Brooklyne.

John Wezvick, Maspetho vienybiečių Jočių žentas, vienos didelės amerikiečių pramonės bendrovės reikalais išvyko dviem mėnesiams į Pietų Afrikos Uniją.

REIKALINGA

Šeimnininkė-virėja Liet. Pil. Klubo restoranui. Geras atlyginimas, neilgos darbo valandos. Kreiptis: K. Vaitaitis, klubo vedėjas, 280 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.

Parduodama

barbernė su dviem gražiais kambariais ir visais įtaisymais. Geras pelnas ir graži vieta. Kreiptis: 56-26 64th St. Maspeth, N. Y.

APAČIOJE: Feliksas ir Emilija Morkai, vietos veikėjai, šį penktadienį išskrenda atostogų į Floridą, Centrinę Ameriką ir Kaliforniją. Grįš apie spalio 10 d.

Dokumentinio filmo "Creative Lithography" realizatoriai: Romas Viesulas (kairėje) ir Antanas Gudaitis. V. Gedgaudo nuotrauka

ROMAS VIESULAS IŠVYKO Į PARYŽIŲ

Dailininkas Romas Viesulas išvyko į Paryžių. Guggenheimo meno premijos laureatas šį kartą pasirinko Paryžių netikėtai kaip tarptautinį meno centrą, bet kaip litografijos meno svarbiausią vietovę. Mat, Paryžiuje, kaip niekur kitur pasaulyje, yra leidžiami taip vadinami EDITION LUXE leidiniai ir litografo-amatininko, litografomenininko profesija tenai yra kultivuojama tiesiog religiniu atsidavimu. Taigi, Paryžiuje Viesulas galės praktiškai atiduoti savo išsvajotos idėjos, -- lietuvių liaudies dainų liuksinio iliustravimo įgyvendinimui.

Romas Viesulas kartu su V. Jonynu bei Viktoru Petravičium užima šiandien centrinę vietą lietuvių grafikoje. Dar daugiau: jo žvaigždė jau spinduliuoja ir pasauliniame grafikos meno danguje. -- Suradęs savo dailėje itin namą sintezę tarp ekspresionistinės formos ir žmogiškojo turinio, Romas Viesulas yra gerai išlavinto kompozicijos jausmo, galzaus dramatinio piešinio, turtingo grafinio spalvingumo meistras. Jisai yra begalo darbštus, originalaus intelekto ir didelės estetinės dorovės žmogus, -- o toji dorovė yra dailininko brangiausias turtas.

Prieš Romui Viesulai išvykus į Europą, jo draugai, tarp jų nemažai amerikiečių, susirinko praeitą sekmadienį Baltic Freedom House patalpose. Šia proga buvo rodomas Romo Viesulo ir Antano Gudaičio pagamintas filmas CREATIVE LITHOGRAPHY. Šis gero skonio filmas yra populiaraus mokslo padarinys ir kaip toks jis yra įdomus bandymas meno ir švietimo srityse. Fotografijos atžvilgiu galima buvo pasigesti įdomesnių kompozicijos nuotraukų, o elegantiškai sutvarky-

ta teksto dalis iš tikrųjų reikalauja papildomos medžiagos, kad paprastas žiūrovas galėtų suvokti litografijos techniką. Nežiūrint šių trukūmų, filmas, pirmas tokios rūšies lietuvių dailėje, o kartu ir vienas pirmųjų apie litografiją bendrai, yra vertas pagyrimo. Jis šiek tiek perkomponuotas, tikrai atitiks tarptautiniam lygiui. -- Tai dar viena dokumentacija Romo Viesulo besąlyginiam pasišventimui savo specifinei dalei pademonstruoti.

ALEKSIS RANNIT

Kaustantas Gagas, ilgametis Vienybės skaitytojas ir rėmėjas, šį sekmadienį išskrenda į Montevideo, Urugvajų, aplankyti sesers Domicilės Sadauskienės, kurios jis nematęs 50 metų. Urugvajuje Gagas žada būti apie metus laiko.

PRAMOGOS IR SUSIRINKIMAI

Rugsėjo 19 d. (penktadienį) 7:30 val. vak. Šv. Paččių namuose, 86-18 107th Street, Richmond Hill, N. Y. įvyks Lietuvių Studentų Santaros susirinkimas. Susirinkime bus aptarta artimos ateities veikla, be to bus įdomi V. Krivisko paskaita, -- "Tautiškas vakar ir šiandien." Taip pat metinio visuotinio Santaros suvažiavimo dalyviai pasakos savo įspūdžius. Po susirinkimo tradiciniai šokiai.

Rugsėjo 20 d. 6 val. Brooklyno Piliiečių Klubo salėje įvyks New Yorko skautų Taurunto iškilminga sueiga. Visi tunto nariai privalo dalyvauti uniformuoti. Tautos šventės proga (rugs. 8) žodį tars A. Bendorius. Po sueigos -- pasilinksminimas. Kviečiamos dalyvauti skautės ir tėveliai.

SPORTAS

Rugsėjo 14 d. LSK seniory komandos žaidė paskutines draugiškas rungtynes prieš pirmenybių sezonui prasidedant su Kollsmann SC.

LSK žaidė sekančiu sąstatau: Saveikis, Ramanauskas, Miletris, Krusinskas, Vaitkevičius, Didžbalis, Cenkus (Steponis), Butrimas, Remeza, Dubauskas, Kerekes (Klegys).

Pirmame kelyje LSK vedė rungtynes 1:0 (Klegio įvartis) ir 2:1 (Butrimo įvartis), bet vėliau buvo baigta 3:2 Kollsmann SC naudai. Antrame kelyje, nors LSK kovojo gana gerai, priešas apdovanotas penkiomis įvarčiais lengvai rungtynes laimėjo. LSK įvarčiai antrame kelyje: Remeza, Butrimas -- 2, Rungtynes, kurias lietuviai galėjo laimėti, buvo atiduotos Kollsmann SC 8:5.

* Rugsėjo 21 d. LSK futbolo komandos pradeda pirmenybių sezoną prieš Ukrainian SC. Šios rungtynės turi būti įdomios, nes bus pirmas šių klubų susitikimas pirmenybių varžybose. Rungtynės įvyks New Farmers Oval. Pradžiai: rezervinės komandos 1 val., o pirmosios 3 val. LSK žaidėjai persirengia Lietuvių Atletų Klube.

Po rungtynių, Lietuvių Atletų Klube 1332 Halsey St., ruošiamas sportininkų pobūvis -- šokiai.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams vestuvėms ir kitokioms pramogoms prieinamos kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreipianasi klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVergreen 4-9672